

Warszawa, dnia 8 września 2016 r.

Opinia do ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

(druk nr 270)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest potrzeba zapewnienia możliwości zagospodarowania produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi wyprodukowanych z mięsa świń wolnych od wirusa afrykańskiego pomoru świń (zwanego dalej „asf”), utrzymywanych na obszarach, na których wprowadzono ograniczenia w związku z wystąpieniem tego wirusa na terytorium Polski.¹

W tym celu ustawa zwalnia, po spełnieniu określonych warunków, ze stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych dostawy produktów mięsnych z mięsa wieprzowego pochodzącego z zagrożonych wirusem asf obszarów. Zamówienia na dostawy takiego mięsa będą udzielane w oparciu o uproszczoną procedurę zakładającą jawność i równe traktowanie podmiotów ubiegających się o wykonanie zamówienia.

Ponadto jednostki sektora finansów publicznych będą miały obowiązek zamawiania w pierwszej kolejności dostaw produktów mięsnych z mięsa wyłącznie wieprzowego, pochodzącego wyłącznie od świń utrzymywanych co najmniej 2 miesiące bezpośrednio przed ubojem w gospodarstwach rolnych położonych na obszarach objętych regulacjami związanymi z asf.

Ustawa ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

¹ Uzasadnienie projektu ustawy, s. 1.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 24. posiedzeniu w dniu 5 września 2016 r. w oparciu o przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 793). Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Komisja wprowadziła do projektu poprawkę, która skróciła do 2 miesięcy okres utrzymywania świń na obszarach objętych asf, uprawniający do preferencyjnego zakupu produktów mięsnych. Ponadto Komisja wprowadziła poprawki redakcyjne.

W trakcie drugiego czytania nie zgłoszono poprawek, wobec czego Sejm przyjął ustawę w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

III. Uwagi

1. Przepis art. 1 ust. 1 stanowi, że do zamówień na dostawy produktów mięsnych z mięsa wyłącznie wieprzowego, pochodzącego wyłącznie od świń utrzymywanych co najmniej 2 miesiące bezpośrednio przed ubojem w gospodarstwach rolnych położonych na obszarach objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi ustanowionymi, w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz z przepisami Unii Europejskiej wydanymi w tym zakresie, po spełnieniu określonych warunków, nie stosuje się przepisów Prawa zamówień publicznych.

Jednocześnie w art. 1 w ust. 2 zawarto upoważnienie do wydania rozporządzenia, w którym minister właściwy do spraw rolnictwa określi obszary, na których są położone gospodarstwa rolne, o których mowa w ust. 1, kierując się przepisami Unii Europejskiej wydanymi w związku z afrykańskim pomorem świń oraz biorąc pod uwagę aktualną sytuację epizootyczną lub liczbę świń w gospodarstwach rolnych położonych na tych obszarach.

Dochodzi zatem do sprzeczności dwóch norm prawnych. Przepis art. 1 ust. 1 nakazuje aby obszary objęte preferencjami były określone jedynie poprzez przepisy krajowe i unijne, tymczasem na podstawie ust. 2 minister ma określić te obszary biorąc dodatkowo pod uwagę aktualną sytuację epizootyczną lub liczbę świń w gospodarstwach rolnych położonych na tych obszarach.

Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że celem ustawy było umożliwienie ministrowi bieżącego dopasowania zakresu preferowanego obszaru do potrzeb.² Wskazywałoby to na konieczność takiego ukształtowania przepisów, które przyznawałoby ministrowi prawo wskazywania obszarów w rozporządzeniu, a terytorium objęte przepisami unijnymi dotyczącymi zwalczania asf, powinno być jedynie wytyczną takiego rozporządzenia.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi ustanowionymi, w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz z przepisami Unii Europejskiej wydanymi w tym zakresie” zastępuje się wyrazami „określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2”;

2. Zgodnie z art. 1 ust. 1 pkt 5 produkty mięsne mogą być nabywane bez przetargu jeżeli spełniają szczegółowe wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 4. Zgodnie z załączonym projektem rozporządzenie będzie określało wymagania wobec konserw i pasztetów wieprzowych. Nasuwa się wątpliwość, czy ze zwolnienia od reżimu ustawy – Prawo zamówień publicznych korzystają inne produkty mięsne (np. kiełbasy). Z jednej strony można argumentować, że jeżeli rozporządzenie nie określa wymagań w tym zakresie, to inne produkty mięsne spełniają wymagania rozporządzenia, tym bardziej, że brak jest wyraźnej delegacji do ograniczenia poprzez rozporządzenie zakresu stosowania art. 1 ust. 1. Z drugiej strony – jeżeli rozporządzenie nie określa warunków dla danej kategorii produktów mięsnych to nie jest możliwe ich spełnienie, a w konsekwencji inne kategorie produktów mięsnych nie są objęte dyspozycją art. 1 ust. 1.

Z treści uzasadnienia zdaje się wynikać, że wolą projektodawców było ograniczenie zakresu przepisu art. 1 ust. 1 tylko do rodzajów produktów określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 4.³ Wobec tego proponuję poprawkę, która upoważni do wskazania w rozporządzeniu kategorii produktów mięsnych, które będą nabywane z pominięciem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych:

² Tamże, s. 6.

³ Tamże, s. 8.

w art. 1 ust. 1 w pkt 5 wyrazy „spełniają szczegółowe wymagania określone” zastępuje się wyrazami „należą do rodzaju określonego” oraz na końcu dodaje się wyrazy „oraz spełniają szczegółowe wymagania określone w tych przepisach”;

3. W art. 4 zawarto przepis upoważniający do wydania rozporządzenia, które uszczegóławia przepis art. 1 ust. 1. Inny przepis upoważniający rozwijający treść art. 1 ust. 1 znajduje się w art. 1 ust. 2. Aby uporządkować ustawę oba przepisy upoważniające powinny znajdować się obok siebie.

Propozycja poprawek:

- 1) w art. 1 w ust. 1 w pkt 5 wyrazy „art. 4” zastępuje się wyrazami „ust. 3”;
- 2) dotychczasowy art. 4 oznacza się jako art. 1 ust. 3;
- 3) w art. 5 wyrazy „art. 4” zastępuje się wyrazami „art. 1 ust. 3”;

4. Przepis art. 5 ust. 1 został sformułowany w liczbie mnogiej. Przepisy powinny posługiwać się liczbą pojedynczą. Ponadto inne, podobnie skonstruowane przepisy ustawy (art. 2 i art. 3) zostały zredagowane przy użyciu liczby pojedynczej. Dlatego proponuję następującą poprawkę:

w art. 5 w ust. 1 wyrazy „Jednostki sektora finansów publicznych, udzielając zamówień” zastępuje się wyrazami „Jednostka sektora finansów publicznych, udzielając zamówienia” oraz wyrazy „udzielają takich zamówień” zastępuje się wyrazami „udziela takiego zamówienia”;

5. Na podstawie art. 5 ust. 1 jednostki sektora finansów publicznych, udzielając zamówień na dostawę produktów z mięsa wieprzowego, które co do rodzaju, składu lub właściwości spełniają wymagania odpowiadające lub podobne do wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4 (według projektu rozporządzenia będą to konserwy i pasztety), w pierwszej kolejności udzielają takich zamówień na dostawy produktów mięsnych.

Wyrażenie „produkty mięsne” jest skrótem zwrotu „produkty mięsne z mięsa wyłącznie wieprzowego, pochodzącego wyłącznie od świń utrzymywanych co najmniej 2 miesiące bezpośrednio przed ubojem w gospodarstwach rolnych położonych na obszarach objętych nakazami, zakazami lub ograniczeniami oraz innymi środkami kontroli lub ochronnymi ustanowionymi, w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt oraz z przepisami Unii Europejskiej wydanymi w tym zakresie” (art. 1 ust. 1). Aby zakwalifikować produkty do kategorii „produkty mięsne” nie muszą być spełnione warunki określone w art. 1 ust. 1 pkt 1-6. Owe warunki dotyczą spełnienia norm sanitarnych oraz formalnych takich jakich jak cena surowca oraz przeznaczenie zamówienia. Wydaje się, że jest to niedopatrzeniem ustawodawcy. Być może odmiennie należy potraktować jedynie warunek określony w art. 1 ust. 1 pkt 6 (przedmiot zamówienia ma być związany z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego, życia lub zdrowia ludzi lub wartość zamówienia ma być mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Prawa zamówień publicznych).

W zależności od celu przepisu proponuję przyjęcie jednej z poniższych poprawek:

- 1) *art. 5 w ust. 1 po wyrazie „mięsnych” dodaje się wyrazy „spełniające warunki określone w art. 1 ust. 1”;*
- 2) *art. 5 w ust. 1 po wyrazie „mięsnych” dodaje się wyrazy „spełniające warunki określone w art. 1 ust. 1 pkt 1–5”;*

6. Ustawa nie zawiera przepisów przejściowych. W szczególności brak normy, która pozwalałaby dokończyć wszczęte postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę produktów mięsnych na dotychczasowych zasadach oraz normy określającej prawo właściwe dla umów już zawartych.

Propozycja poprawki:

po art. 5 dodaje się art. ... w brzmieniu:

„Art. 1. Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. *Do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.*

3. *Do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych od dnia wejścia w życie ustawy w następstwie postępowań o udzielenie zamówień publicznych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.”.*

Michał Gil

Główny legislator